

Obsah

Předmluva	5
Seznam symbolů	6
Příklady	
1. Stavové chování pevných látek, tavenin a pevných roztoků	11
Molární objem pevných látek a tavenin	
Závislost molárního objemu na teplotě při stálém tlaku	
Závislost molárního objemu na tlaku při stálé teplotě	
Závislost molárního objemu pevných roztoků na složení	
2. Výpočet termodynamických funkcí čistých látek z tabelovaných dat	18
Závislost standardních molárních termodynamických funkcí na teplotě	
Závislost molárních termodynamických funkcí na tlaku při stálé teplotě	
Výpočet magnetického příspěvku k termodynamickým funkcím	
Výpočet dilatačního příspěvku C_{dil} a C_{Vm}^0	
3. Odhady hodnot termodynamických funkcí anorganických látek v pevném stavu	31
Odhad molárních tepelných kapacit při stálém tlaku	
Odhad molárních entropií	
4. Výpočet změn termodynamických funkcí doprovázejících fázové přeměny a chemické reakce	37
Závislost standardních reakčních termodynamických funkcí na teplotě	
Závislost změn termodynamických funkcí doprovázejících fázové přeměny na teplotě	
Závislost změn termodynamických funkcí doprovázejících fázové přeměny a chemické reakce na tlaku	
5. Fázové rovnováhy v jednosložkových systémech	51
6. Výpočet integrálních a parciálních molárních termodynamických funkcí roztoků z tabelovaných dat	61
Substituční roztoky	
Binární substituční roztoky	
N-složkové substituční roztoky	
Model asociujícího roztoku	
Uspořádané roztoky	
Velmi zředěné roztoky	
Zředěné vodné roztoky elektrolytů	
7. Fázové a chemické rovnováhy ve vícenosložkových systémech	87
7.1. Gibbsovo fázové pravidlo	87
7.2. Rovnováhy mezi jednosložkovými kondenzovanými fázemi	91
7.3. Rovnováhy mezi jednosložkovými kondenzovanými fázemi a plynnou fází	99
Ellinghamovy diagramy	
Rozklad pevných látek za vzniku plyných produktů	
Stabilita pevných látek v plynné atmosféře daného složení	
Diagramy stability fází (Kelloggovy diagramy)	
Výpočet rovnovážného složení	
7.4. Rovnováhy za účasti vícenosložkových kondenzovaných fází	115
Fázové rovnováhy v binárních systémech	
Chemická rovnováha mezi jednosložkovými a vícenosložkovými kondenzovanými fázemi	
Diagramy stability fází (precipitační diagramy)	

7.5. Rovnováhy mezi vícesložkovými kondenzovanými fázemi a plynnou fází	132
Parciální tlak par nad vícesložkovými taveninami	
Rozpustnost plynů v taveninách a pevných látkách	
Chemická rovnováha mezi vícesložkovými kondenzovanými fázemi a plynnou fází	
7.6 Rovnováhy ve zředěných vodných roztocích elektrolytů	137
Chemická rovnováha mezi pevnými látkami a zředěnými vodnými roztoky elektrolytů	
8. Vyhodnocení termodynamických funkcí z experimentálních údajů	142
8.1 Kalorimetrie	143
Měření C_{pm}^o	
Měření $H_m^o(T) - H_m^o(T_{ref})$	
Stanovení $\Delta H_m^o(298,15\text{ K})$	
Stanovení ΔH_m^M	
8.2 Rovnovážná měření	154
Zpracování rovnovážných dat na základě II.věty termodynamické	
Zpracování rovnovážných dat na základě III.věty termodynamické	
Vyhodnocení termodynamických funkcí z elektrochemických rovnovážných měření	

Příloha – Tabulky vybraných fyzikálně chemických dat

Tab.I	Atomové hmotnosti prvků	172
Tab.II	Hustoty při tlaku 101,325 kPa a teplotě 298,15 K, molární objemy při tlaku 101,325 kPa a teplotě 298,15 K, koeficienty objemové roztažnosti a koeficienty objemové stlačitelnosti	173
Tab.III	Standardní slučovací entalpie při teplotě 298,15 K, standardní molární entropie při teplotě 298,15 K a konstanty teplotní závislosti molární tepelné kapacity při stálém tlaku	176
Tab.IV	Teploty fázových přeměn při tlaku $p^o = 101,325\text{ kPa}$, entalpie fázových přeměn a změny molárních tepelných kapacit doprovázející fázové přeměny	184
Tab.V	H–funkce a G–funkce pro $H_2(g)$, $O_2(g)$ a $H_2O(g)$	186
Tab.VI	Hodnoty příspěvků pro odhad C_{pm}^o a S_m^o anorganických látek v pevném stavu s převážně iontovou vazbou při teplotě 298,15 K	187
Tab.VII	Tenze nasycených par	189
Tab.VIII	Závislost standardní reakční Gibbsovy energie na teplotě	190
Tab.IX	Konstanty Redlichovy–Kisterovy rovnice pro vybrané binární a pseudobinární systémy	194
Tab.X	Termodynamické vlastnosti prvků rozpuštěných v kapalném železe	196
Tab.XI	Termodynamické vlastnosti prvků rozpuštěných v kapalné mědi	198
Tab.XII	Termodynamické vlastnosti kyslíku rozpuštěného v kapalných prvcích ...	200
Tab.XIII	Termodynamické vlastnosti síry rozpuštěné v kapalných prvcích	201
	Seznam literatury k tabulkám	202

Dodatky

D1	Zdroje termodynamických dat anorganických látek	204
D2	Numerické řešení rovnic	208
D3	Metoda nejmenších čtverců	210